

Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті Заң факультетінің қылмыстық құқық, қылмыстық іс жүргізу құқығы және криминалистика кафедрасы жаңа білім берудің өзекті мәселесі жас ұрпаққа рухани тәрбие беруін тоқтатқан емес. Қазақта «Ағаш түзу өсу үшін оған көшет кезінде көмектесуге болады, ал үлкен ағаш болғанда оны түзете алмайсың» деп бекер айтылмаған. Сондықтан, студенттердің бойына жастайынан ізгілік, мейірімділік, қайырымдылық, яғни адамгершілік құнды қасиеттерді сіңіріп, өз-өзіне сенімділікті тәрбиелеуде Қылмыстық құқық, қылмыстық іс жүргізу құқығы және криминалистика кафедрасы белсенділік танытуда. Отанға деген сүйіспеншілік, қоғам игілігі үшін адам еңбек ету, өзара көмек, сондай-ақ қоғамға тән адамгершіліктің өзге де формалары, сананың, сезімдердің, мінез-құлық пен өзара қарым-қатынастың бөлінбес элементтері, олардың негізінде қоғамымыздың қоғамдық-экономикалық құндылықтары жатады.

Тәрбиелеу, білім беру жұмысының мазмұны мен формалары студенттердің мүмкіндігін ескеру арқылы нақтыланады. Адамгершілікке, еңбекке тәрбиелеу күнделікті өмірде, студенттердің қолдан келетін жұмысты ұйымдастыру процесінде, ойын және оқу ісінде жоспарлы түрде іске асады. Ең бастапқы формалары педагогтың студенттермен мазмұнды қатынасында, жан-жақты іс әрекетінде, қоғамдық өмірдің құбылыстарымен танысу кезінде, жас ұрпаққа арналған шығармаларымен, суретшілер туындыларымен танысу негізінде іске асады. Мұндай мақсатқа бағытталған педагогтық жұмыс еңбек сүйгіштікке, ізгілікке, ұжымдық пен патриотизм бастамасына тәрбиелеуге, көп дүниені өз қолымен жасай алуды және жасалған дүниеге қуана білуді дамытуға, үлкендер еңбегінің нәтижесін бағалауға тәрбиелеуге мүмкіндік жасайды.

Студенттерге ортақ пайдалы жұмысты істеуге бағыттау, бір нәрсемен шұғылдандыру, ортақ мақсат қою және оны жүзеге асыру ісіне өздері қатысуға талпыныс пайда болады. Мұның бәрі де оның жеке басының қоғамдық бағытын анықтайды, оның өмірге белсенді ұстанымын бірте-бірте қалыптастырады. Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университетінің заң факультеті қылмыстық құқық, қылмыстық іс жүргізу және криминалистика кафедрасының меңгерушісі, заң ғылымдарының докторы, профессор Р.Е.Джанасараеваның басшылығымен студенттерді рухани-эстетикалық тәрбиелеу үшін оқу жылының ішінде көптеген шаралар атқарды және атқарып келеді. Бір жылдың ішінде өтілетін шаралар туралы сіздерге айтып беретін боламыз.

3 ай демалыста жүріп келген студенттерді білімге деген ынтасын арттыру үшін жаңа оқу жылына жоспар құрып, дайындық жүргізу қажет. Кафедрада әрбір куратор-эдвайзер ол үшін эдвайзерлік сағаттарын жыл сайын өткізеді. Ал, мектептің түлегі атанып, жаңа ғана студент болған бірінші курстарға «Студенттермен танысу» атты арнайы іс-шара ұйымдастырылады. Мұнда топ студенттердің өзара танысуына, ұстаздармен танысуына, университеттің білім беру жүйесін түсіндіруге мүмкіндіктер беріледі.

Қайырымдылық – адамның асыл қасиеттерінің бірі. Қайырымдылықты адамдықтың биік шыңын бағындырған пенделер ғана жасай алады. Дәл сол себепті, студенттерді қайырымдылыққа тәрбиелеу – кафедраның басты мақсаттарының бірі. «Сыңғырла, күміс қоңырау!» атты қайырымдылық акциясымен оқу жылының басында-ақ кафедра студенттері балалар үйіндегі оқушыларды құттықтауға барады. Сонымен қатар, қарттар үйіне барып кеш ұйымдастырып беру, әлеуметтік жағдайы төмен отбасыларға қол ұшын созу сияқты көптеген іс-шаралар жыл бойында бірнеше рет атқарылады.

ҚазҰУ қалашығы – еліміздегі университеттер арасында теңдессіз. 80 гектарға жуық аумақты алып жатқан университет қалашығында көптеген кампустар мен орталықтар

орналасқан. Бірінші келген адам міндетті түрде адасып қалуы мүмкін. Дәл осыны ескерген кафедра ҚазҰУ қалашығын студенттерге таныстыру үшін арнайы іс-шаралар жоспарланған. Мәселен, студенттерді бірінші күн университет қалашығының жалпы объектілерімен таныстырса, екінші күн арнайы ұлттық кітапхана туралы, үшінші күн университеттің музейлері туралы т.б. таныстырып отырады.

Спорт – денсаулық кепілі. Дәл осы тақырыппен жылдың басында-ақ студенттерді дене тәрбиесіне аса мән беру керектігін ұқтыртады. Студенттерді салауатты өмір салтын ұстануға, шапшаңдыққа, төзімділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу – бұл кафедраның бұрыннан келе жатқан дәстүрлі іс-шараларының бірі. Жыл бойында спорттың көптеген түрлерінен кафедра басшылығы жарыстар ұйымдастырып тұрады. Мәселен, футболдан, волейбол, шахмат т.б. «Денсаулық – зор байлық», «Табиғатпен сырласайық», «Шылым шегу денсаулыққа зиянды», «Ел жастары есірткі шырмауынан азат», «Ғаламды бір шарлау», «Біз таза қала үшін» т.б. тақырыптағы іс-шаралар, акциялар, концерттік бағдарламалар жастардың спортпен айналысып, денсаулығын күтуге, қоршаған ортаны сүйуге және экологиялық проблемалардың алын алуға үгіттейді.

Заңгер мамандарының негізгі мақсаттарының бірі халықты қылмыстан құтқару екені анық. Ендеше, осы мамандықта оқып жатқан студенттер қылмысты болдырмау үшін, қылмысты ашуды үйрену үшін ең әуелі өздерін қылмысқа қол салудан аулақ ұстауы керек. Міне, ол үшін де кафедрада «Жастардың қылмысқа ерте арласуы» атты дөңгелек үстел жыл сайын өтіп тұрады. Мұнда не үшін жастардың қылмысқа қол ұрып қоюын, қылмыскерлердің не үшін көбейіп бара жатқанын және оның алдын алу мәселесі талқыланады. Сонымен қатар, «Мен және құқық», «Терроризм – бүкіл әлемдік проблема», «Ардың шыңы – Ата заң», «Есірткісіз болашақ!», «Спид – ғасыр дерті», «Елбасымен бірге», «Жаңа жылды тойлау дұрыс па, бұрыс па?», «Азаматтардың Отан алдындағы борышы қандай?», «Жемқорлыққа жол жоқ!», «Қыз алып қашу дұрыс жол ма, әлде бұрыс жол ма?» деген сияқты көптеген тақырыптарда дөңгелек үстелдер, пікір-талас сайыстары, дебаттар өткізіледі.

Студенттерді мерекелік күнтізбелер арқылы да тәрбиелеудің потенциалы зор. Мәселен, тіл мерекесіне орай, «Тілім – менің тірегім», «Әр халықтың ана тілі – білімнің кілті», «Ән көңілдің ажары», «Әдебиет – ардың ісі» сияқты т.б. іс-шараларды өткізу – кафедрада дәстүрге айналып үлгерген. Сол сияқты Республика күні, Тәуелсіздік мерекесі, Жаңа жыл, Халықаралық әйелдер мейрамы, өз-Наурыз, Халықтар достығы күні, Отан қорғаушылар күніне т.б. мерекелік күндерге арналған көптеген тәрбиелік іс-шараларды кафедра ұстаздары жаппай ұйымдастырып келеді.

Кітаптың адам өміріндегі маңызы, ғылым мен білімнің пайдасы жайлы түсіндіру үшін, студенттердің кітапқа деген қызығушылықтарын арттыру, оқу үлгерімін жақсартуың жолдарын көрсету үшін «Кітап – білім бұлағы», «Б.Момышұлы. Ұшқан ұя», «Жүз кітап» бағдарламасын ұсыну», «Нәтижелі сессияның құпиялары», «Ш.Мұртаза. Қызыл жебе», «М.Мақатаев. Аманат», «Оқу үдерісі – бәрінен де маңызды» т.б. тақырыптарда акциялар мен іс-шаралар өтіп тұрады. Мәселен, «Ш.Мұртаза. Қызыл жебе» акциясында кафедра студенттері «Қызыл жебе» романын оқып шығады және ол арнайы талқыланады.

Театр – адамдарды эстетикалық сұлулыққа, асқан мәдениеттілікке тәрбиелеудің үлкен құралы. Дәл осы мақсатта қылмыстық құқық, қылмыстық іс-жүргізу және криминалистика кафедрасы кем дегенде аптасына бір рет студенттерді әртүрлі қойылымдарға алып барып, эстетикалық тәрбие береді. Сонымен қатар, «Күз ханшайымы», «Алтын күз», «Жігіт сұлтаны», «Ана тілі аруы» т.б. жобалар мен

байқлаулар арқылы да студенттердің эстетикалық тәрбиесін, сахналық мәдениетін дамытады.

Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті Заң факультетінің қылмыстық құқық, қылмыстық іс жүргізу және криминалистика кафедрасы заңгерлерге құқықтық білім беруде республика бойынша мойындалған және дәл осы кафедрamız университеттегі ең үздік кафедралардың бірі. Біз мұндай жетістікке үздік білім берумен қатар, студенттерімізді рухани-эстетикалық тәрбие беруге, адамгершілікке баулу арқылы жетіп отырмыз!

Таубаев Бауыржан Рыспекұлы

Заң факультетінің аға куратор-эдвайзері, PhD докторы, доцент

Мухамадиева Гульжан Нүсіпжанқызы

Қылмыстық құқық, қылмыстық іс жүргізу және криминалистика кафедрасының доценті, заң ғылымдарының кандидаты.

<http://iskernews.kz/kilmistik-kukik-kilmistik-is-jurgyzu-jane-kriminalistika-kafedrasinda-studentter-kalai-tarbielenedy/>